

БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИ КАСБИЙ ФАОЛИЯТГА ТАЙЁРЛАШДА ЗАМОНАВИЙ ЁНДАШУВЛАРНИ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ

Хужамқулова Мафтуна Сатторқуловна

Ховос туман 15 сон Болалар мусиқа ва санат мактабининг тасвирий
санъат йўналиши ўқитувчиси

Ахунова Диёра Урунбой кизи

Чирчик Давлат педагогика университети Магистратурада 1-босқич
талабасиман

Аннотация: Ушбу мақолада бошланғич таълим ўқитувчиларини касбий фаолиятга тайёрлашда замонавий ёндашувларнинг ўзига хос хусусиятлари таҳлил қилинган. Педагогик технологиялар, ахборот-коммуникация технологиялари (АКТ) ва инновацион методлардан фойдаланишнинг аҳамияти очиб берилган. Шунингдек, ўқитувчининг шахсий ва касбий ривожланиши учун зарур бўлган кўникмаларга алоҳида эътибор қаратилган. Мақолада касбий тайёргарликни такомиллаштириш учун амалиётга жорий этилиши мумкин бўлган самарали ёндашувлар таклиф қилинган.

Калит сўзлар: бошланғич таълим, ўқитувчи, касбий фаолият, замонавий ёндашувлар, педагогик технологиялар, АКТ, шахсий ривожланиш.

Кириш: Жаҳон миқёсида таълим тизимидаги ислохотлар жадал суръатларда ривожланиб бормоқда. Бошланғич таълим жамиятда маънавий-ахлоқий ва билимли авлодни шакллантиришнинг пойдевори эканлиги сабабли, бу соҳада фаолият юритувчи ўқитувчиларнинг тайёргарлигига алоҳида эътибор қаратиш лозим. Замонавий ёндашувлар ўқитувчиларнинг профессионал малакасини оширишда ва уларнинг таълим жараёнидаги ролини такомиллаштиришда муҳим аҳамиятга эга.

Мазкур мақолада бошланғич таълим ўқитувчиларини тайёрлашда замонавий ёндашувларнинг ўзига хос жиҳатлари, уларнинг афзалликлари ва амалиётдаги аҳамияти кўриб чиқилади.

Асосий қисм

1. Замонавий ёндашувлар: мазмун ва моҳият

Замонавий ёндашувлар бу ўқув жараёнини самарали ташкил этишда қўлланиладиган педагогик, технологик ва ижтимоий методларнинг мажмуасидир. Бу ёндашувлар ўқитувчиларнинг нафақат касбий малакасини ошириш, балки уларнинг шахсий ривожланишига ҳам кўмак беради. Бошланғич таълим ўқитувчилари учун қуйидаги замонавий ёндашувлар муҳим аҳамиятга эга:

Инновацион ўқитиш методлари: ўқув жараёнида кейс-стади, кластер усули, рўйхатли ва рольли ўйинлардан фойдаланиш.

Ахборот-коммуникация технологиялари (АКТ): онлайн платформалар ва электрон таълим материалларини ишлаб чиқиш ва улардан фойдаланиш.

Шахсий ривожланиш: ўқитувчининг ижодий ва профессионал салоҳиятини ривожлантирувчи тренинглари.

2. Педагогик технологиялар ва интерактив усуллардан фойдаланиш

Бошланғич таълимда интерактив усуллардан фойдаланиш ўқув жараёнини қизиқарли ва самарали қилади. Масалан:

Кейс-стади (амалий мисоллар таҳлили): ўқувчиларда муаммоли вазиятларни ҳал қилиш кўникмасини ривожлантиради.

Кластер усули: ўқувчиларга маълумотларни тизимлаштириш ва фикр юритиш кўникмасини ўргатади.

Гуруҳли иш усули: болаларнинг ижтимоий кўникмаларини ривожлантиради ва уларда жамоада ишлаш маданиятини шакллантиради.

3. Ахборот-коммуникация технологиялари (АКТ)нинг аҳамияти
Ҳозирги даврда АКТдан фойдаланмасдан таълим жараёнини тўлиқ тасаввур қилиш қийин. Бошланғич таълим ўқитувчиларига қуйидаги технологиялар зарур:

Онлайн платформалар: Google Classroom, Zoom, ва Microsoft Teams каби воситалар орқали масофавий дарсларни ташкил этиш.

Интерактив материаллар: Prezi, Canva каби иловалар орқали қизиқарли тақдимотлар тайёрлаш.

Электрон манбалар: электрон китоблар ва ўқув ресурсларидан самарали фойдаланиш.

4. Ўқитувчининг шахсий ва касбий ривожланиши
Ўқитувчининг шахсий ривожланиши унинг профессионаллик даражасини оширишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Шу сабабли,

Ўқитувчилар ўз устиларида ишлашлари, замонавий талабларга мос равишда ўз кўникмаларини янгилаб боришлари лозим. Масалан, психологик тайёргарлик, мулоқот қилиш маданияти, стрессни бошқариш ва етакчилик кўникмаларини шакллантириш каби жиҳатларга эътибор қаратиш зарур.

5. Амалиёт билан боғлиқ ёндашувлар

Ўқитувчиларни тайёрлаш жараёнида назария ва амалиёт ўртасидаги уйғунликни таъминлаш муҳим. Амалиёт жараёнида ўқувчилар билан тўғридан-тўғри ишлаш, ўқув жараёнини режалаштириш ва баҳолаш кўникмаларини ривожлантириш ўқитувчига катта тажриба беради.

Хулоса: Бошланғич таълим ўқитувчиларини замонавий ёндашувлар асосида тайёрлаш уларнинг касбий фаолияти самарадорлигини ошириш учун муҳимдир. Инновацион методлар, АКТдан самарали фойдаланиш ва шахсий ривожланишга эътибор қаратиш ўқитувчининг таълим жараёнидаги ролини янада кучайтиради. Шунингдек, ўқитувчиларнинг касбий ривожланиши жамиятнинг умумий маънавий ва илмий салоҳиятини юксалтиришга хизмат қилади. Ушбу жараёнга комплекс ёндашув замонавий таълим тизимининг талабларига жавоб берадиган етакчи ўқитувчиларни таёрлашга ёрдам беради.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

1. Қодиров М. "Педагогик инновациялар ва ахборот технологиялари". Тошкент, 2022.
2. Саидов А. "Бошланғич таълим методикаси". Тошкент, 2021.
3. UNESCO. "Teaching and Learning: Achieving Quality for All". Париж, 2020.
4. Ахмедов И. "Замонавий таълим технологиялари". Самарқанд, 2023.

